

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice

Univerzita Karlova v Praze

Dětská a dorostová adiktologie

Michaela Namyslovová

18. 6 2015

- Kam byste poslali nezletilého závislého/experimentátora?
- Pro tuto specifickou klientelu chybí specifické služby
- Jediná ambulance dětské a dorostové adiktologie v ČR je v Praze (VFN) -> statut zdravotnického zařízení
- Provoz od 07/2014

Pilotní projekt I. (Miovský, 2014)

- **Analýza potřeb v oblasti dětské péče:** pilotní projekt v Praze
- Téma iniciované projektem NETAD a jeho komponentou síťování služeb.
- **Nabídka hl. města Prahy** na zafinancování malé úzce zaměřené studie pro zjištění potřebnosti této péče.
- Podpis smlouvy o realizaci ve druhém pololetí 2012

Pilotní projekt II. (Miovský, 2014)

- Realizace: druhá polovina 2012 a první polovina roku 2013 – Praha a spádově Středočeský kraj.

Cíle pilotního projektu v Praze:

- **posoudit** reálnou **potřebnost** specializované **adiktologické péče o děti a dorost**,
- **institucionální mapování služeb**,
- **posouzení** případných **systemových opatření** s důsledky **pro** budoucí **rozvoj sítě** adiktologických **služeb** v Praze a STK.

Výsledky studie I. (Miovský, 2014)

- **Absence komplexní péče o děti s touto problematikou** (rezidenčního i ambulantního typu pro děti do 15 let)
- Problém: **možnost zachytit rizikové skupiny dětí včas** – velký význam a potenciál časně diagnostiky a intervence.
- Návrh zaměřit **pozornost na ambulantní péči** o děti s nastupujícími problémy s alkoholem a působit proti zlehčování častého výskytu opilosti u dětí, návštěv barů a celkově výrazné společenské toleranci vůči alkoholu.
- Jako hlavní kritérium (požadavek) kvalitní péče ale odborníci jednotně uvádí **zkušený a profesionální tým**.

Výsledky studie II. (Miovský, 2014)

- **Problémy s těhotnými uživatelkami drog a zajištěním péče o ně a dítě** – z hlediska komplexní i rehabilitační péče.
- **zájem o spolupráci se specializovaným ambulantním pracovištěm**, pokud by bylo k dispozici (forma denního stacionáře, nebo specializovaného ambulantního zařízení).
- Ve většině případů **preferují zařízení pro děti a dorost s možností zachování školní docházky a udržení kontaktu, edukaci a spolupráci s rodinou.**
- **Potřebnost krizových lůžek** s doporučením založit také krizové centrum pro děti a mladistvé se zachovanou školní docházkou a kontaktem s rodinou.

Projekt ADDA 2014-2015 (Miovský, 2014)

- Pilotní projekt podpořený VZP
- **Model adiktologické ambulance**
- **Cílem projektu je ověřit:** model péče, management řízení tohoto typu péče, potřebnost, průběh a výsledky.
- **Ve VFN vznikl na Klinice adiktologie** nový ambulantní provoz umístěný v budově Na Bojišti 1.
- Provoz má **doplnit stávající detoxifikační oddělení** v nemocnici Pod Petřínem a vytvořit s ním kohezní celek.
- V případě úspěšného fungování je šance **etablovat do Koncepce systému péče** (2013) specifický typ adiktologické ambulance, který by mohl v budoucnu být dostupný v krajských městech

Ambulance poskytuje

- Jednorázové **poradenství**
- **Ambulantní léčbu** látkových i nelátkových závislostí (gambling, PC)
- **Růstovou skupinu**
- **Testování** na přítomnost drog v moči
- **Psychiatrické a psychologické vyšetření**
- **Doporučení další péče** v případě, že klient nespadá do cílové skupiny

Specifika cílové skupiny

- Užívání návykových látek je ve většině případů zapříčiněno problémy v rodině
- Klienti ne vždy mluví pravdu o množství/látkách, které užívají
- **Nejčastěji** do ambulance přichází mladiství s problémy s **THC, počítačem, pervitinem, alkoholem a nikotinem**
- **Prvenství marihuany** odpovídá zkušenosti mladých Čechů s THC - 42,3 % 16ti letých uvedlo alespoň jednu zkušenost v životě dle výsledků studie ESPAD z roku 2011 (*Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách*)

Cílová skupina I.

- **Děti a mladiství do 19 let**, kteří mají problémy s návykovými látkami (NL), případně obtíže v oblasti nelátkových závislostí (gambling, počítače atd.)
- **Poradenství pro rodiče**
- Nutný **souhlas zákonného zástupce**
- Péče **není anonymní** (vyšší práh pro vstup do péče)

Cílová skupina II.

- V případě nespolupráce/nemožnosti ambulantní léčby:
 - Ambulance doporučí rodičům detox Pod Petřínem
 - Dvouměsíční léčebný pobyt (Cesta Řevnice, SVP Hodkovičky)
 - Nástup do TK
 - Stacionář pro adolescenty VFN v Praze (<http://1url.cz/ofdP>)
- Spolupráce s kurátorem pro děti a mládež/OSPOD

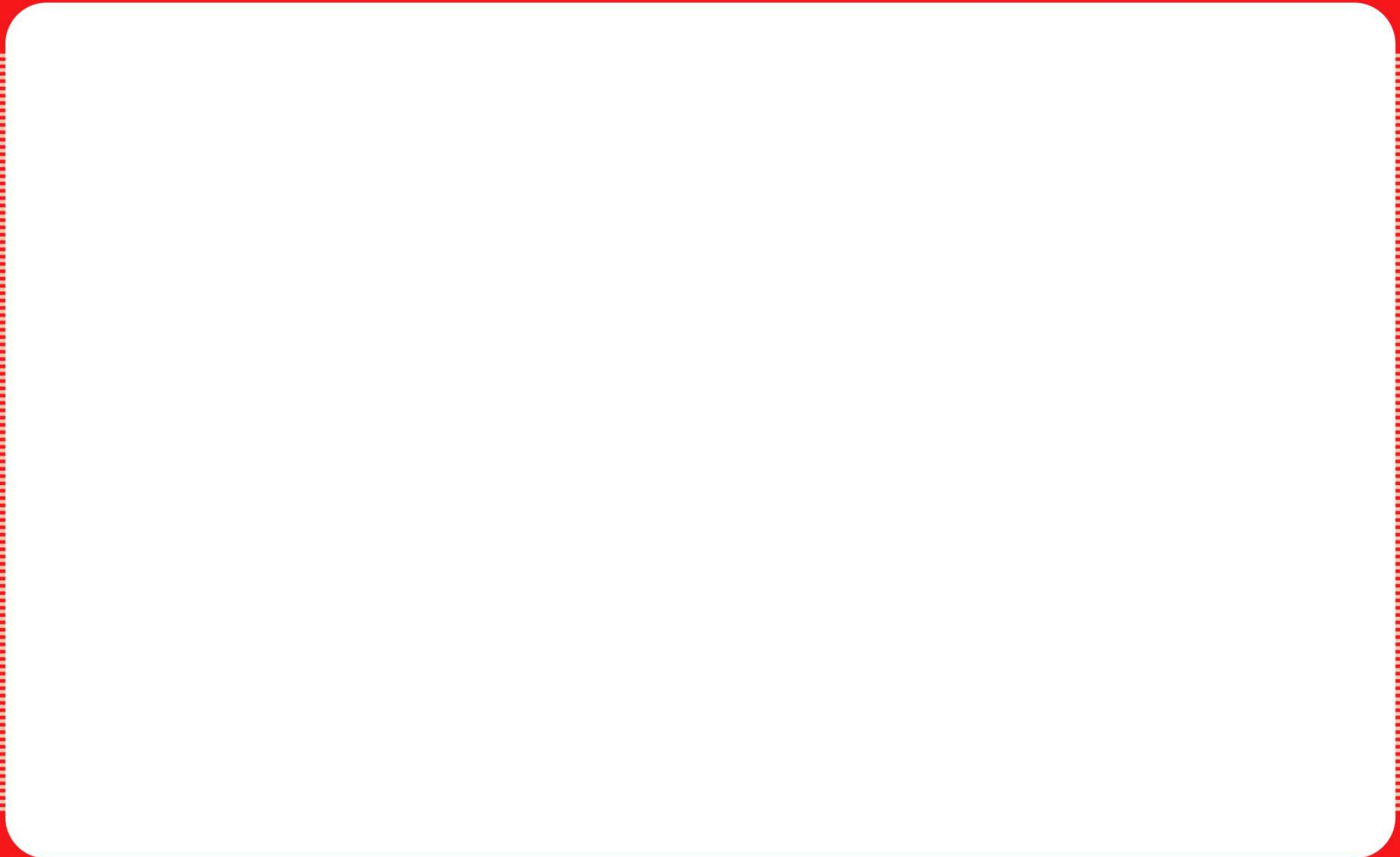

Složení týmu

- Adiktolog
- Sociální pracovník
- Klinický psycholog a psycholog ve zdravotnických službách
- Dětský psychiatr
- Zdravotní sestra

Práce s klientem

Práce s klientem: Úvodní dg. fáze

- Klient/zákonný zástupce klienta se objedná u zdrav. sestry (z jakého důvodu, zda již někde byli v péči, kontakt)
- „Prvokontakt“ je nutné, aby klient přišel se ZZ
- Kontraktování jak uvádí Kalina, (2013) je domlouvání terapeuta a klienta na pravidlech, stanovení témat a cílů
- Po krátké vstupní konzultaci s garantem jde nejdříve klient, potom rodič na vstupní vyšetření k dětskému psychiatrovi
- Pro další péči je nutná diagnóza od psychiatra dle Mezinárodní klasifikace nemocí 10. revize (MKN 10) – Adiktologická terapie na základě indikace lékařem

Po vyšetření dětským psychiatrem a psychologem

- Klient dále dochází sám na terapie k adiktologovi
- Adiktolog také diagnostikuje – zjišťuje co a jak závažný je vlastně problémem (screeningové nástroje)
- Na základě anamnézy tvoří spolu s klientem plán péče
- S klientem pracuje na motivaci k léčbě

Práce s klientem: Ukončení diagnostické fáze

- Adiktologická terapie – sezení 1x týdně 50 minut
- Klient dochází cca na 9 sezení, po kterých následuje zhodnocení týmem a rodinná konzultace, kde proběhne domluva na dalším postupu:
 - Setrvání v péči (klient dále dochází jednou týdně, v terapii pracuje na specifických tématech týkajících se UNL - prevence relapsu, ale i jiných terapeutických tématech)
 - Růstová skupina pro specifickou klientelu (sebepoškozování, PC)
 - Zprostředkování kontaktu na jinou službu – předání do péče

Návaznost péče

- V ČR je jediný dětský detox – v nemocnici Pod Petřínem

Web: <http://1url.cz/dfd9>

- Příp. terapeutická komunita (White Light I. přijímá klienty od 15 let)
- V současné době ambulance poskytuje návaznou péči pro pacienty detoxu a posílá klienty, pro které není ambulantní léčba indikována
- Poskytuje ambulantní léčbu pro děti a mladistvé ze středisek výchovné péče (nejčastěji Klíčov, Cesta Řevnice, Hodkovičky)

Web: <http://www.cestarevnice.cz>

- Detašované pracoviště DÚM a SVP v Hodkovičkách.
- 2 měsíční strukturovaný léčebný program
- Možnost prodloužení léčby
- Věk 15 – 18 let
- Dobrovolnost léčby podmínkou
- Skupinová i individuální terapie, každý má k dispozici svého osobního terapeuta
- Absolventi:
 - Prodloužení léčby – „Domeček“
 - Následná léčba

Dětské a dorostové detoxikační centrum (Praha)

- Akutní léčba intoxikace drogou
 - příjmy záchranné služby
 - překlady z nemocnic a ústavů
 - příjmy pro Policii ČR
 - před umístěním do Diagnostických a výchovných ústavů
- Na detoxikaci navazují: psychoterapie, a to na lůžku (hospitalizace obvykle 7-21 dní) i v ambulanci, diagnostická a toxikologická vyšetření
- Pomoc při zajištění následné léčby ve všech typech zařízení protidrogové péče
- Sociální pomoc (rodina, škola, zaměstnání)

Stacionář pro adolescenty

- V rámci VFN
- diagnostiku a léčbu:
 - emoční poruchy, adaptační poruchy, psychosomatické poruchy, neurotické poruchy, poruchy příjmu potravy, počínající nebo odeznívající schizofrenní epizody, symptomatický abúzus návykových látek.
- Kontraindikací přijetí je abúzus alkoholu a návykových látek, odmítání léčby nebo stupeň psychického onemocnění vyžadující hospitalizaci.

Krátká klinická ilustrace I.

- **David** (15 let) objednává telefonicky matka. David je dle matky vášnivý kuřák (20 cigaret denně)
- Matka se bojí, zda neexperimentuje (má podezření na zkušenosti s marihuanou, doma sháněl kovovou trubičku pro kamaráda, pokoušel se ji vyrobit z alobalu, našla doma prázdná plata od léků)

Krátká klinická ilustrace II.

Magdalena (44)

- Rozvedená, má syna (17) a dceru (15)
- Syn chodí na gymnázium, v posledním roce zhoršení ve škole
- Má „nervy v kýblu“, ex-manžela to vůbec nezajímá
- Obává se, že syn bere drogy. Neví, co dál.

Použitá literatura

- O, Sklenář. Novinka – nelékařské zdravotnické povolání ADIKTOLOG bude od 1. 10. 2010 v novém katalogu prací. *Česká asociace adiktologů* [online]. 2010, 13. 7. 2010 [cit. 2015-01-30]. Dostupné z: <http://www.asociace-adiktologu.cz/novinka---nelekarske-zdravotnicke-povolani-adiktolog-bude-od-1-10-2010-v-novem-katalogu-praci/>
- *Katalog prací ve veřejných službách a správě: profese adiktolog* [online]. 2010 [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: http://www.asociace-adiktologu.cz/wp-content/uploads/2010/07/Katalog_praci_rijen2010.pdf
- Vavrinčíková, L., Libra, J. & Miovský, M. Koncepce sítě specializovaných adiktologických služeb v České republice. In: *Klinika adiktologie* [online]. 2013, 30. 1. 2015 [cit. 2015-01-30]. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/172/4383/Koncepce-site-specializovanych-adiktologickych-sluzeb-v-Ceske-republice>
- MKN-10: Mezinárodní klasifikace nemocí, 10 revize. Duševní poruchy a poruchy chování. Popisy klinických příznaků a diagnostická vodítka. Psychiatrické centrum Praha, 1992
- *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)2011 – mezinárodní zpráva* [online]. 2012, [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/drogoва_situace/press_centrum/espada_2011_mezinarodni_zprava
- Miovský, M. (2014). Cíl a smysl dětské ambulance a její zakotvení v systému adiktologických služeb. In: *Cena adiktologie 2014 sborník příspěvků*. Praha.

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice
Univerzita Karlova v Praze

Michaela Namyslovová
addambulance@vfn.cz
www.adiktologie.cz

**Děkuji za
pozornost**